

Mậu dịch quốc tế ở các nước đang phát triển

Chương 7

Thương mại quốc tế

Nội dung

1

- TM QT tại các nước đang PT

2

- ToT ở các nước đang PT
- Xuất khẩu không ổn định

3

- CN hóa ở các nước đang PT
- Các hình thức thỏa thuận QT

Bi quan về TMQT

Nền kinh tế tĩnh

Nghèo thua thiệt mua bán

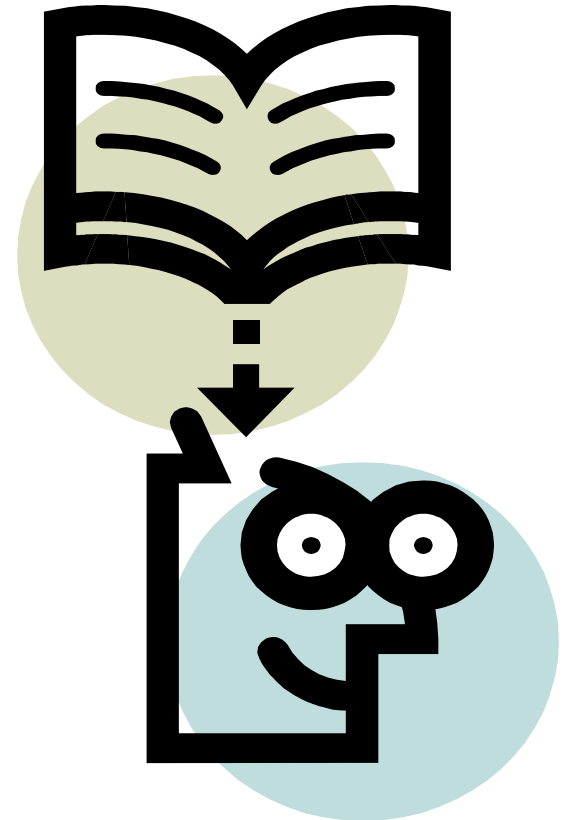
Nghèo mãi

Bán thô, sơ chế: thấp

mua tinh chế: cao

Giàu mãi

Lạc quan



Nền KT động
tương đối

NIEs

Thánh gióng?

Nông nghiệp
lạc hậu



Công nghiệp
nặng

Đi tắt đón
đầu

Động quá
mức



Quan điểm của Haberler

sử dụng nguồn
lao động dư thừa

phân công lao động
hợp lý

tận dụng lợi thế
kinh tế nhờ quy mô

tư tưởng, Công nghệ
mới, quản lý SX mới

VỐN
nước giàu → *nghèo*

*Chống độc quyền,
tăng năng lực CT*

Cơ hội nào cho VN

- Xác định vị trí của nền KT để có những bước đi phù hợp trong việc thừa hưởng các tiến bộ khoa học công nghệ hay kinh nghiệm từ các nước đi trước.
- Tạo m.trường ĐT thuận lợi để thu hút thêm nhiều nguồn vốn ĐT, nhất là các nguồn vốn từ nước ngoài để PT SX và khai thác h.quả tài nguyên, nguồn lực trong nước.

Phần 2

1

- TM QT tại các nước đang PT

2

- ToT ở các nước đang PT
- Xuất khẩu không ổn định

3

- CN hóa ở các nước đang PT
- Các hình thức thỏa thuận QT

ToT của LDCs giảm



Giá trị cao

CN hóa buộc phải
NK ngày càng nhiều

Cầu hàng CN co giãn
theo thu nhập > Sản

Ví dụ: Tivi, xe
gắn máy, điện thoại ...

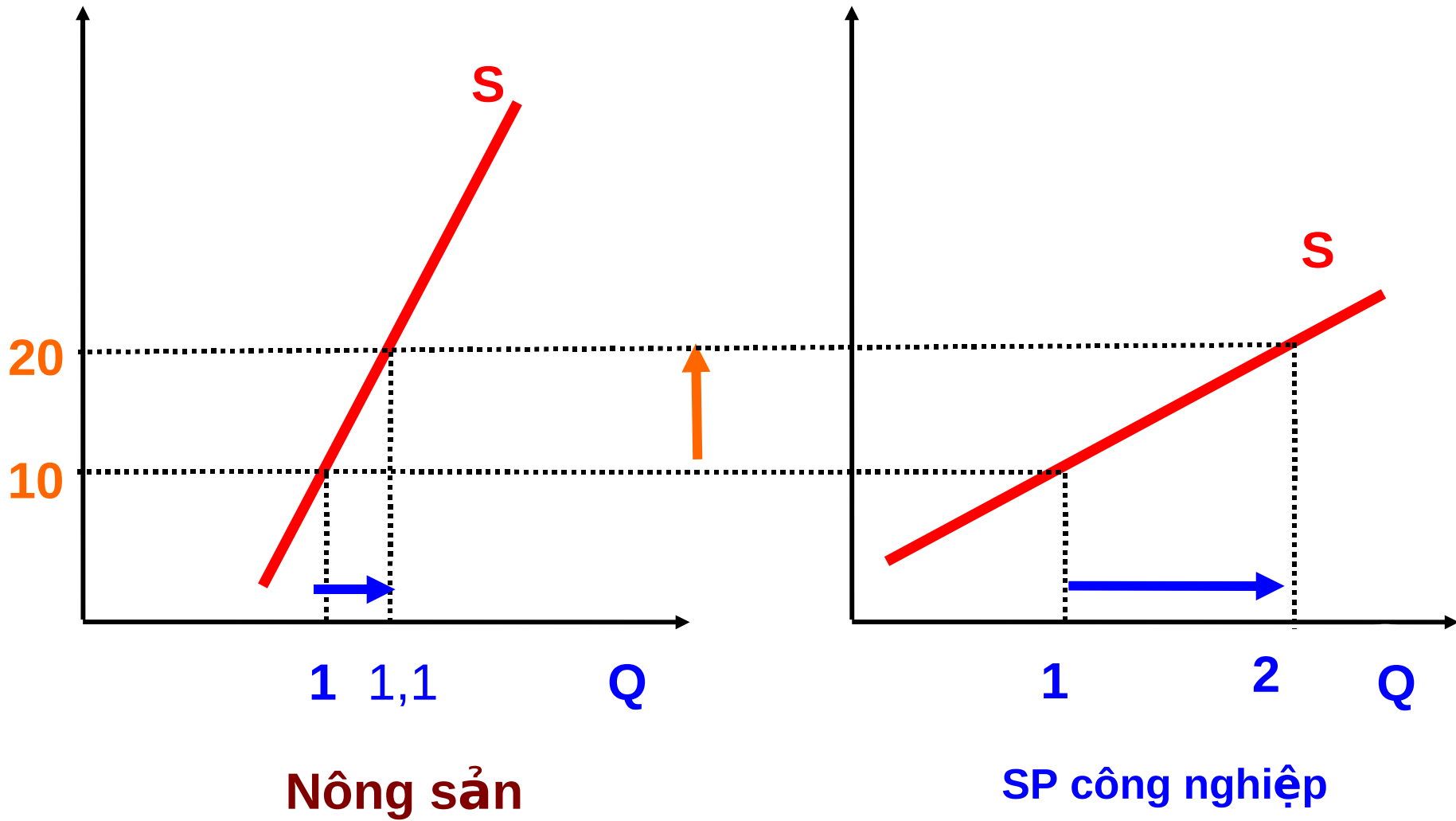


Giá thấp, khó tăng cao

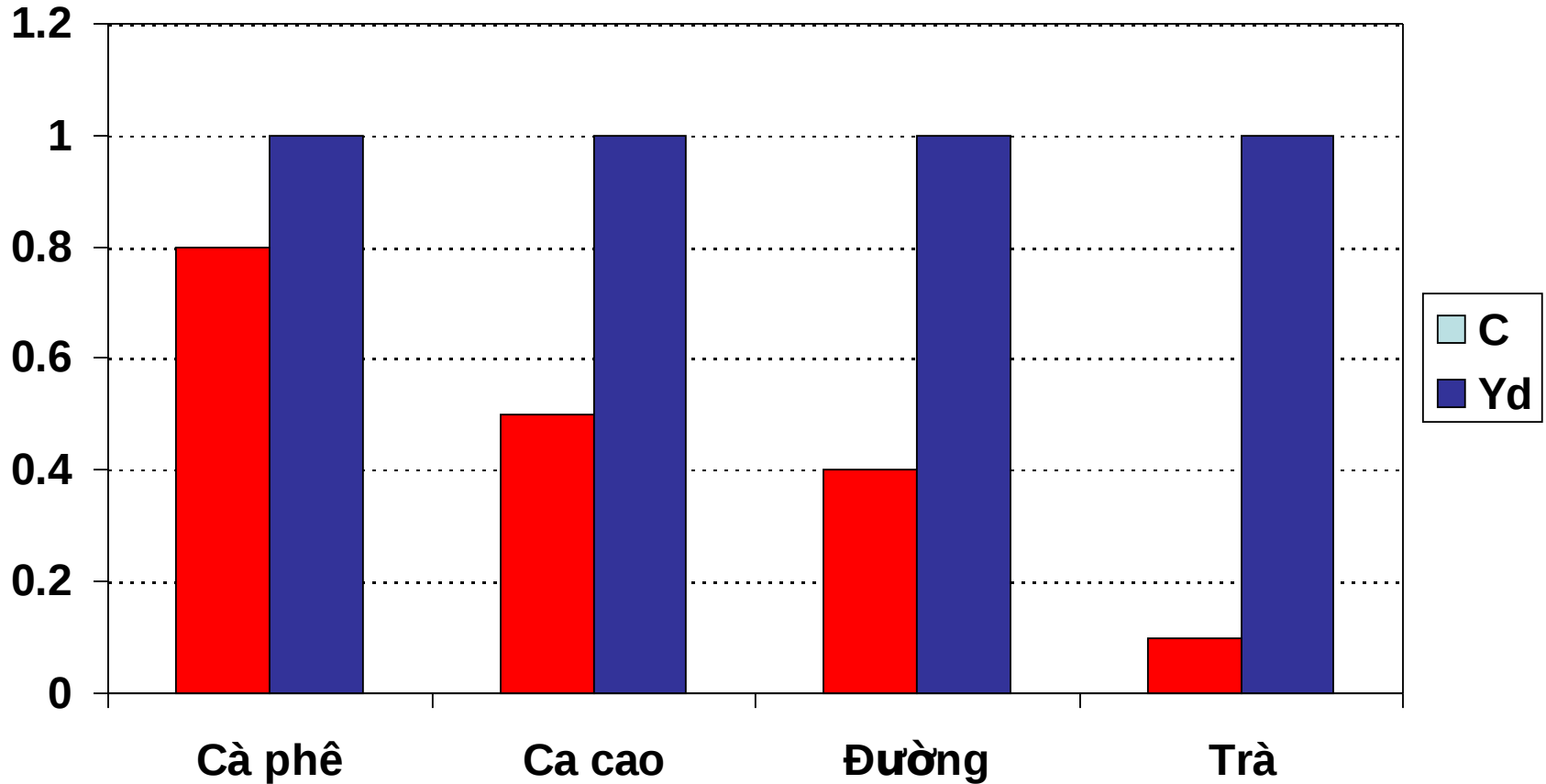
nhu cầu tiêu dùng ít
co giãn theo thu nhập

VD như gạo (VN),
lúa mì (Hoa Kỳ),
thịt bò (Úc) ...

Hình : Độ nhạy cảm của cầu so với thu nhập



Độ co giãn vài nông sản

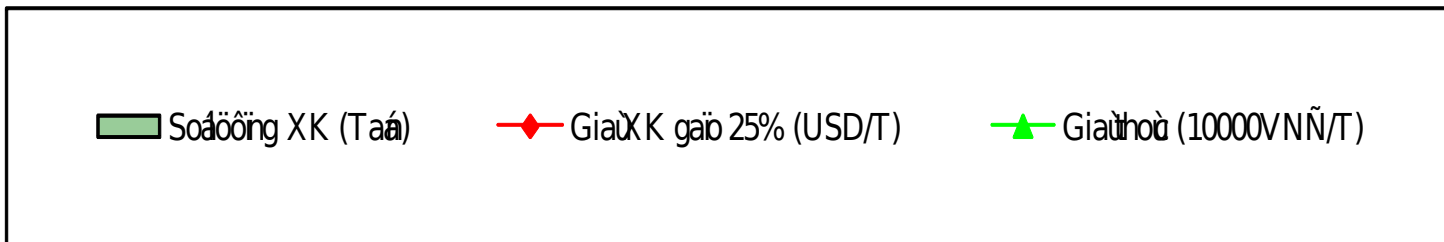
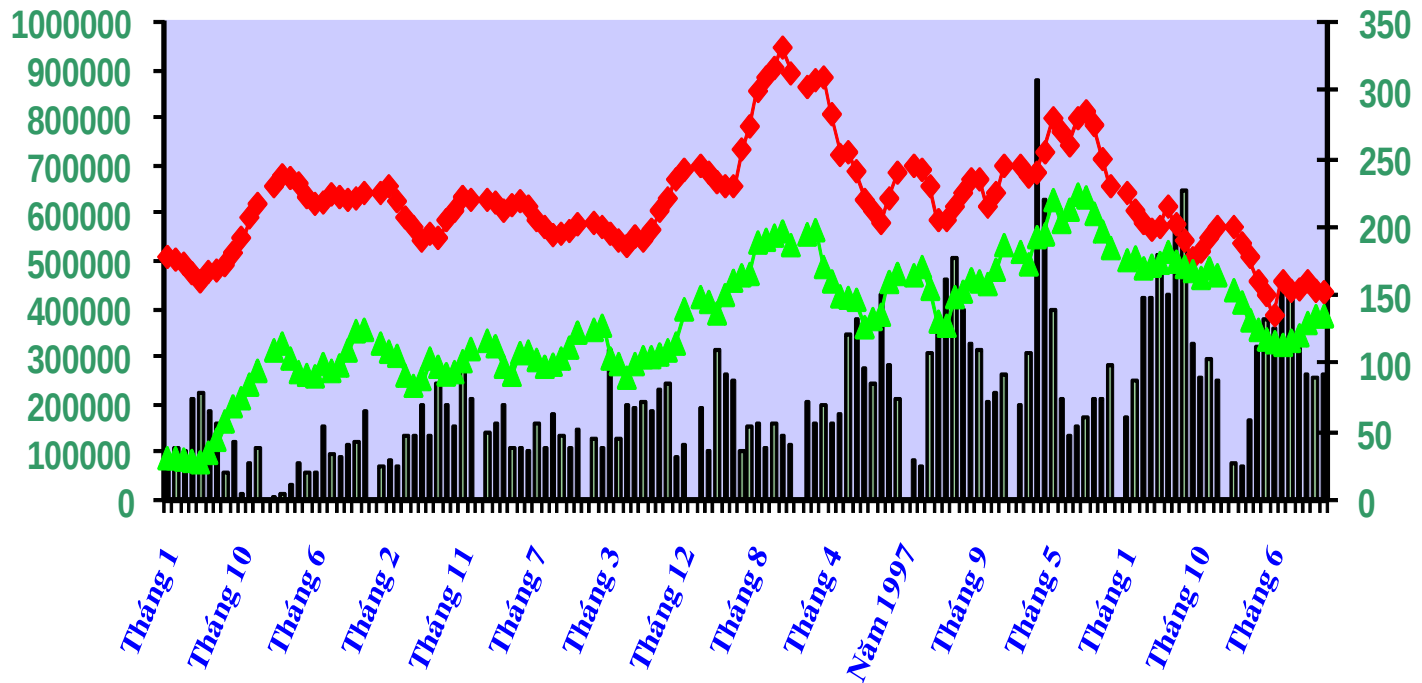


Xuất khẩu bắp bênh



Được mùa thì mất giá;
còn được giá thì mất mùa

8.1. Xuất khẩu gạo hàng tháng 1990-2000



Xuất khẩu bắp bênh

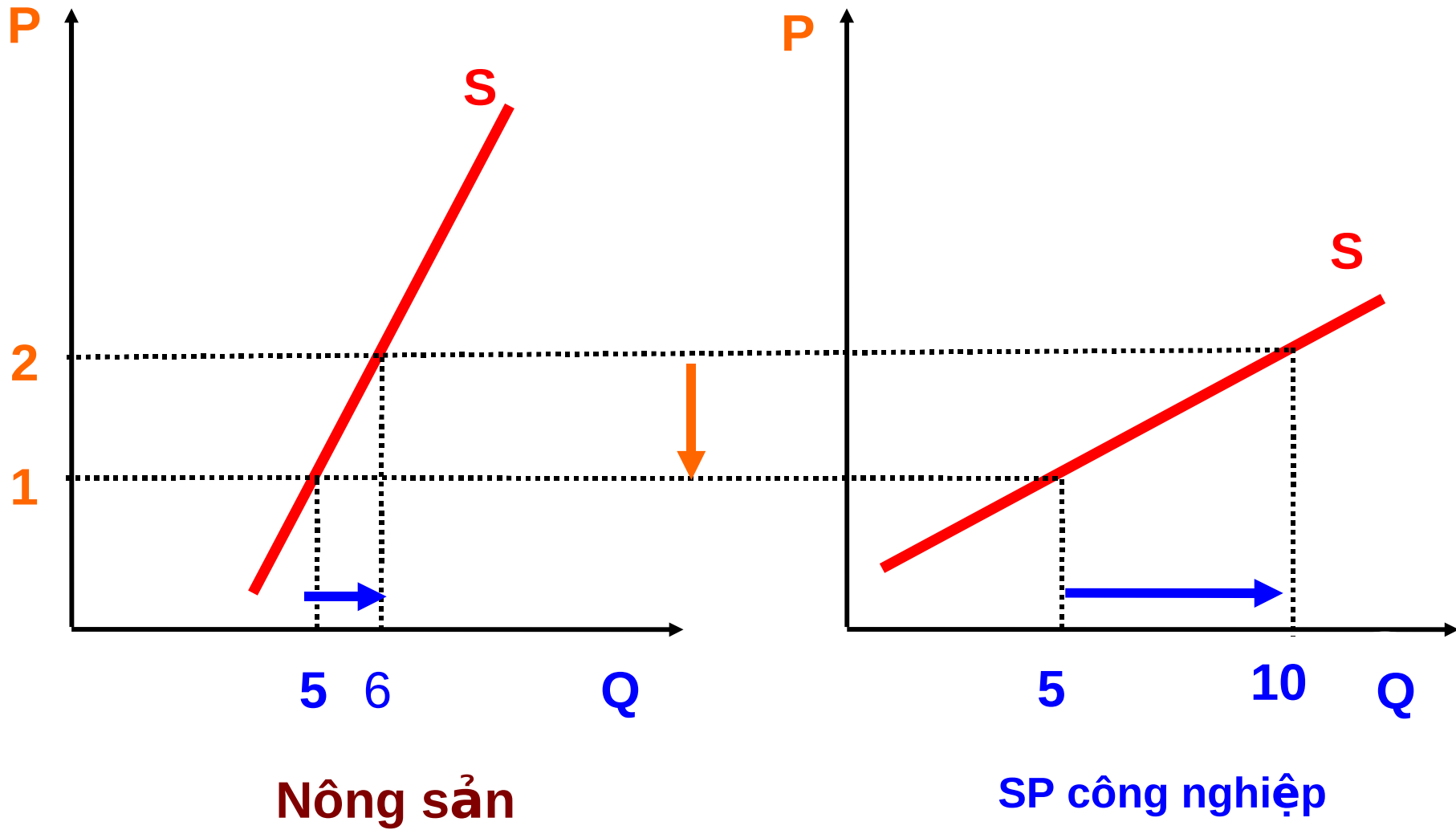
Được mùa thì mất giá;
còn được giá thì mất mùa

VD: XK gạo của VN
15% \Rightarrow 100%

Gạo giảm giá $\frac{1}{2}$
Ăn cơm x2?
Thu hoạch $\frac{1}{2}$?



Hình 7.1 : Độ nhạy cảm của cung so với giá

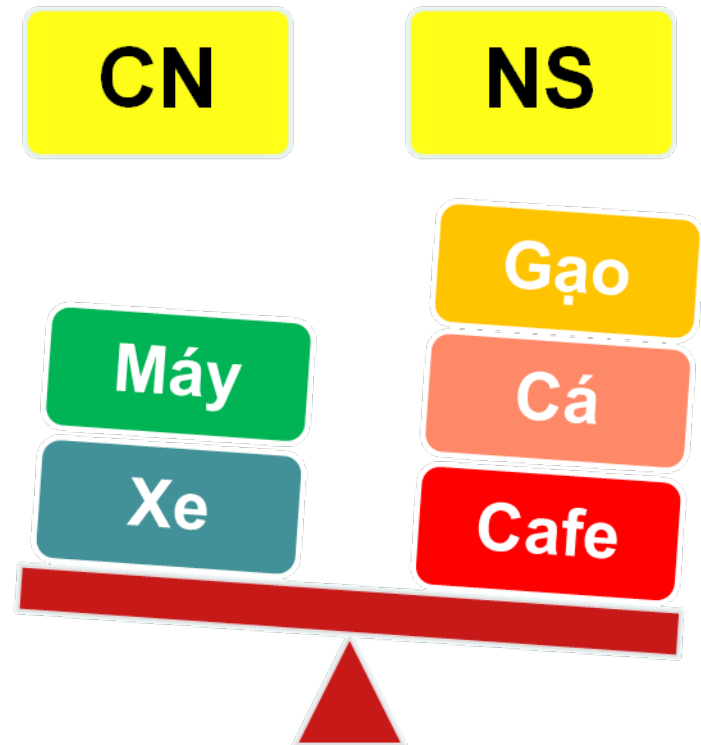


Xuất khẩu bấp bênh

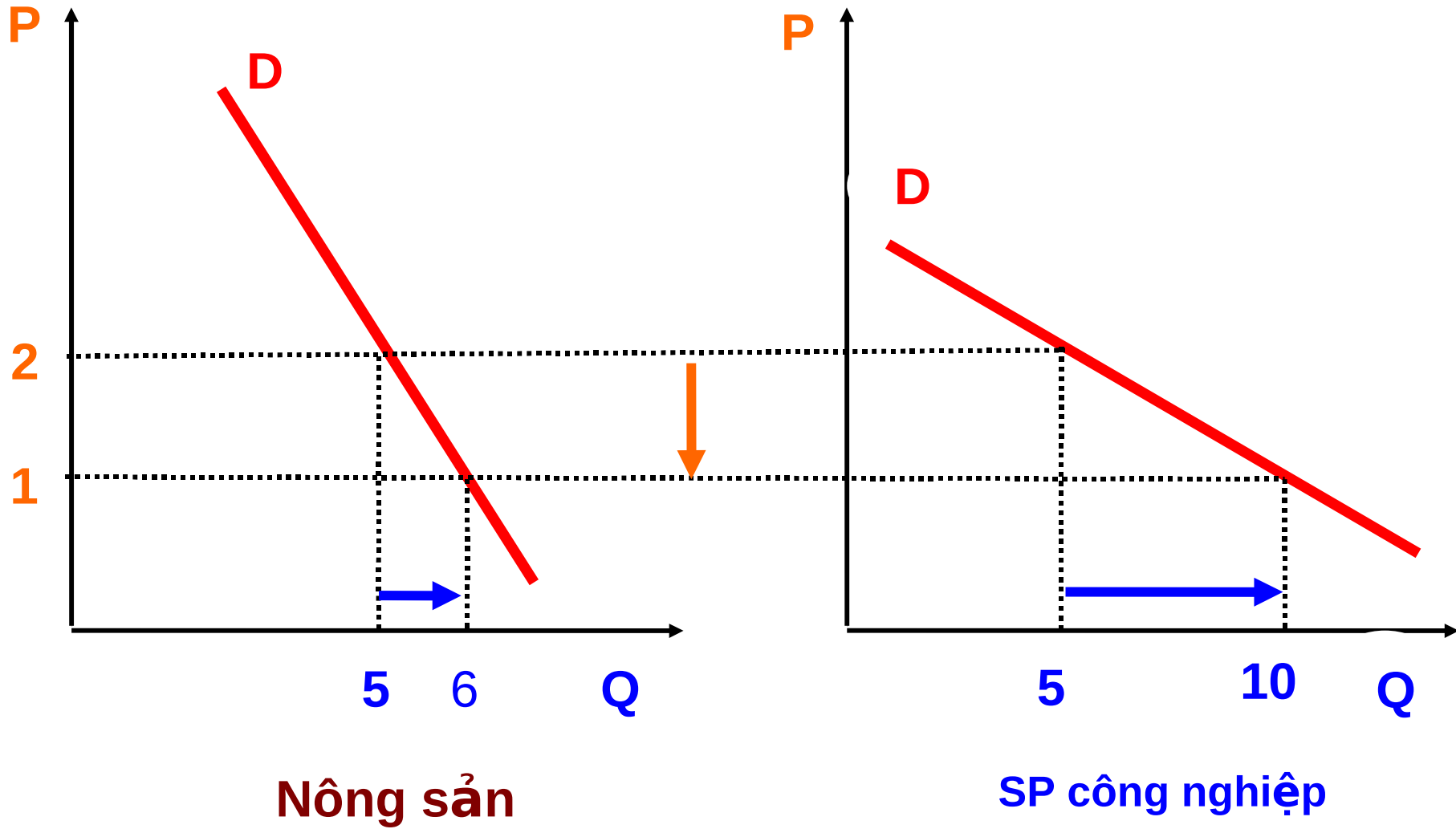


Được mùa thì mất giá;
còn được giá thì mất mùa

XK gạo của VN
15% => 100%



Hình 7.2 : ĐỘ NHẠY CẢM CỦA CẦU SO VỚI GIÁ

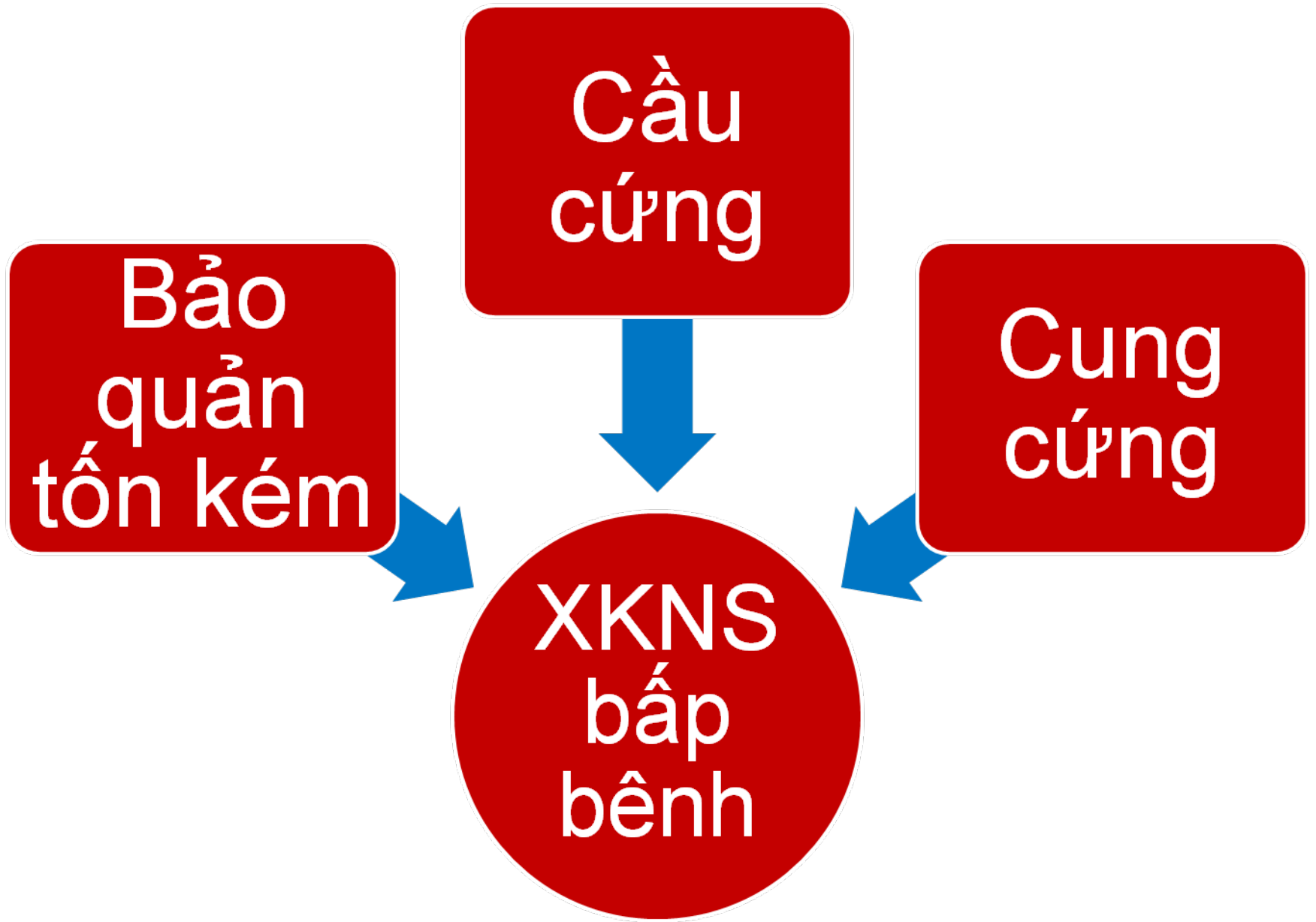


Cầu
cứng

Bảo
quản
tốn kém

Cung
cứng

XKNS
bấp
bênh



**SP tổng
hợp**

**Cao su TH=
CS Thnhiên**

**Nylon=bông
Plastic=Da**

**Công
nghệ cao**

**Giảm nhu
cầu NL**

Xe tiết kiệm

DV ít NL

**Café nhân
BMT & ly
café ở SG**

**Dầu thơm
Chanel 5**

Phần 3

1

- TM QT tại các nước đang PT

2

- ToT ở các nước đang PT
- Xuất khẩu không ổn định

3

- CN hóa ở các nước đang PT
- Các hình thức thỏa thuận QT

Các thỏa thuận quốc tế

Thỏa thuận tiếp thị

**Thỏa thuận
dự trữ đệm**

**Thỏa thuận
kiểm soát XK**

**Thỏa thuận
hợp đồng mua hàng**

Thỏa thuận tiếp thị

- nhà nước sẽ mua hàng của nhà sản xuất trong nước với giá thấp hơn giá thế giới ở những năm “thuận lợi”, đồng thời mua hàng với giá cao hơn giá thế giới ở những năm “khó khăn”.
- Ví dụ Ghana (cacao); Burma (gạo).

Thỏa thuận dự trữ đệm

- chính phủ sẽ tham gia thị trường bằng cách mua hàng hóa dự trữ khi giá thấp và bán ra khi giá cao.
- Ví dụ: thiếc (1956); cao su thiên nhiên (1986: 375.000 tấn = chi phí: 300 triệu USD/năm)

Thỏa thuận kiểm soát xuất khẩu

- điều chỉnh lượng xuất khẩu nhằm mục đích giữ giá bán có lợi.
- Ví dụ: OPEC

Thỏa thuận hợp đồng mua hàng

- là thỏa thuận nhiều bên quy định giá tối thiểu cho bên mua và giá tối đa cho bên bán với một lượng hàng xác định.
- Ví dụ: Thỏa thuận lúa mì quốc tế (1949) bị phá vỡ do năm 1970 Liên Xô mua một khối lượng khổng lồ làm tăng giá nhanh.

Chiến lược công nghiệp hóa



Tự do TM

Không hạn chế NK

Thúc đẩy XK



SX thay thế NK

Hạn chế NK

TM bảo hộ

CNH ở 1 số nước

Mở cửa nhanh
Thái Lan; Nhật Bản

Đứng trên vai người
khổng lồ; CL vệ tinh
Singapore

Đài Loan
CL thị trường ngách

Tổ chức hiệp hội
Nhật Bản; Hoa Kỳ

Các chính sách của Việt Nam?

- Chính sách bảo hộ nền công nghiệp non trẻ?
- CS tập trung PT các tập đoàn kinh tế nhà nước?
- Bài học Ngọt hóa bán đảo CM & CP cơ hội tăng.
- Bài học đóng cửa.
- Bài học về XD chuỗi SX, chuỗi liên kết.
- Bài học đi tắt đón đầu & lý thuyết chu kỳ sống QT của SP.
- Bài học thuế quan



Tự nghiên cứu

- N.T. Xuân: Chương 7: trang 31 – 35.
- H.T. Chính: Chương 7: trang 227 – 260.